

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre . 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hóra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és

Kiadóhivatal:

Fü. ucaz. Simonffy-ház,
a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

Ugron Gábornak az ő fogásai.

(T.) Az idei költségvetési vita oly sebesen folyt, hogy a vidéki zszurnalisztika nem tarthatott vele lépést. A mihez hozzá szólt ma, az letárgyaltatott tegnap, s mire a ezikk megjelent, már a harmadik tárcza költségvetését tárgyalták. — Nagyobb vidéki városok, hol napilapok jelennek meg, ezek még csak meglehetnek saját lapjaikkal is, de a hetilapos kis városok közönsége, mikor lapját olvasta, azt hihette, hogy alvószentekkel van dolga: hát ezek csak most élvezhetnek.

Daczára ennek, megengedi nekem t. Szerkesztő úr, hogy mégis olyanról írjak, ami már lekallódott ugyan, de nem vesztette el érdekességét. Ugron Gábor oly érdekes alakja a háznak, hogy beszédének elpattogása után vagy két napig még mindig zúg bele az ember füle s oly csiklandozást érez a nevetésre, hogy azt ki se lehet mondani. Mert Ugron Gábor kérem, az ő heroszi föllépése daczára, nagyon komikus ember ám. Tesék csak a fülét befogni valakinek, mikor Ugron beszél, hogy ugy nézze őt kaczagás nélkül, bizonynyal nem fogja megállni. És ilyen komikus neki minden eljárása, minden cselekedete, már. t. i. amit nem beszél, hanem tesz.

Senki ugy a közönség gyengéjét nem ismeri, mint Ugron Gábor. Senki jobban nem tudja, mint ő, hogy a közvélemény ellen mindent lehet merni, csak az ember olykor-olykor az emberiség elégedetlen részének nagy tömegéhez csatlakozzék, és dühös beszédekert tartson az ellen a kormányellen, amelytől mindent várnak, de nem szavaznak meg neki semmit.

Ugron minden fucsba ment ter. ért, minden nem sikerült ballépéseért vagy blamázsért, amit saját maga okozott magának, megtapodtatja magát a közönség által: mivelhogy akkor dühben van és éktelenül neki ront a kormánynak. Így tett a székely pucs komikus esetének idejében; így tett mikor Polonyi elől a delegációkba retirált; és így tett mikor ultramontánnak fölesapvár, a kormány reformjavaslataival szamben foglalt állást.

Gyakran kerülgeti ő a forró kását, de az ő helyzete sokkal nehezebb mint az Apponyié, ki a 67-es alapon állónak affektálja magát, pedig csak is kormányozhatnámsági alapon áll, s lenne ő 48-as azonnal, a mint látná hogy: „In hoc signo vinces!” Ugyan ezt a benyomást teszi ránk az Ugron Gábor vad szélbali affektációja, de mikor tudjuk, hogy nagyon szeretne kormányképes lenni. És nem csodáljuk, ha unalmasnak

találja a végtelenségbe nyúló szélbaliságot. Ott szórja szét fiatalságának erejét, meddő talajra? Ott kopaszodjék, ott öszüljön, ott vénüljön meg? Ott mondja majd mamunak a hamut, majd ha fogai is kihallnak? Ott hadonászszon, tomboljon, vérmeskedjék? És miért e sok zaj? Semmiért! . . .

Nos hát amint mondjuk, Ugron is próbálgatná a kormányképtelenség áthidalásának mesterségét, ami azonban réa nézve gigászi munka, mert se nem Tisza, se nem Duna válaszítja őt el a kormányképtelenségtől, hanem a tenger. De még ennél a tengernél is nagyobb szerencsétlensége az, hogy a szélsőbal nemcsak elvénel fogva kormányképtelen, hanem tehetségénél fogva is. És ebbe a kormányképtelenségbe az amiczék annyira bele vannak nyugodva, hogy még csak a fülüket se mozgatják.

És ez a nagy megnyugvás roppan nagy szerencsétlenség Ugronra nézve, aki érez valamit mozogni agyvelejében s rettentő nagy benne az ambíció. Ámde mire mehessen azzal a hét szilvatás, 1848-iki ősi jusban pipázó, őseinek véres kardjában elbizakodott s az angyalok által magát menybe vitetni akaró mamuth kompániával? Annak nem kell egyéb, mint kvalifikációt nem igénylő képviselőség. Örül hogy oda bejuthatott, az ő

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Az agár-verseny.

Irta: Vértesi Arnold.

Már egy héttel előbb ki volt állítva az agár-verseny nagy ezüst billikoma az ugaroskarádi kaszinóban. Fűzes-Harkányból, Szent-Györgyről, az egész környékről mindenünnen eljöttek az urak megnézni. Nagy vitatkozások folytak, hogy ki viszi el a billikomot. A fűzes harkányiak a Konyáry Pista Didójára fogadtak. Az ugaroskarádiak nem bagyták a maguk fajtáját: a Csaby Kálmán Fecskéje leveri a Didót. Aztán itt van Tihanyi Dezső aki az új agarát fogja futtatni; Bogárdy-fajta, Hevesből.

Efősen összeszóalkoznak ezen. Van aki nem ad a Bogárdy Tamás agarára egy fityinget sem. Ind-sellér az mind meg aztán gyöngye is a hátulsó lábára, nem ide a homokra való.

Nagy fogadások történnek. Lesz dolga Háj Fülöpnek Annyi uri ember rohanja meg a pénzért, hogy a vén uszorás hatvan perczenten alul nem adhat és a selejtesebbje az uri népek kétszázforintos váltót ir alá száz forintért. Hiába, a becsület a legelső.

A hölgyek is eljönnek a billikomot megnézni. Pethő László bátyánk, a kaszinó elnöke megmagyarázza nekik, hogy ezt nézék nagysádkáim ezt a két agarát itt a tetején.

— Remek! ez a hölgyek egyhangu ítélete. S biztató pillantások szállnak a szép szemekből jobbra-balra és nem egy szív dobban meg hevesebben. Hej az a nagy nap! Hogy várják bizakodva, aggdóva, lelkesedve. Az asszonyok is pártokra szakadnak, ki ezért, ki amazért az agárért lelkesedik. És soha még annyi gyöngéd kacsó nem simogatta a pákosztos

dögök kacsu nyakát, hátát, fejét, mint ezen a néhány napon.

A verseny előtt való este megjött a Tiszazugból Sajó Bandi is három agarával. Hátartalan lelkesedés vette körül az agarászok. Nesztorát, kinek hirneve messze kiterjedt a Tiszán inuen, meza Tiszán tul. Az ő szava dönti el a hólnapi győzelmet.

Csendes, kevésbeszédű öreg ember, a ki ősz szakállát simogatva csak mosolyog a sok hetvenkedésre, a mit a fiatal ugaroskarádi had müvel. Szakértően megvizsgálja az agarakat, elejt egy két dicsérő szót s fitymálva huzogatja a vállait a Tihanyi Dezső híres agarára.

— Bogárdy-fajta, ismerem.

Korán reggel a Pethő László házához gyűltek az urak a fölnyergelt paripák meg az agarak az udvaron várnak, míg bent vigan folyik a reggelizés. Pethő László bátyánk mé-tóssággal kínálja a szilvóriumot. A háziasszony önagysága a pogácsával jár körül.

A lov k türelmetlenül kapálják már a földet, az agarak ásító nak, a lovaszok, kocsisok kezeiket dörzsölk, mert csipős hideg van így korán reggel. November közepefelé járt az idő.

Végre megjelenik az oszlopos tornáczon a Sajó Bandi hosszú ősz szakála. Fekete báránybőr kucsma fedi a híres ember kopasz fejét. A lovaszfiúk, a kocsisok mind báméskodva nézik. A legvénebb megcsóválja a fejét.

— Az árgyilusát, — hogy győzi olyan sokáig.

S magyarázza a többinek, hogy még csak olyan futkározó gyereksorba járt, mikor Sajó Bandi ur már embernői ember volt. De hát a szegény ember előbb kidül, az arkangyalát ennek a világnak!

Sajó Bandi még most is oly dőlczegen

megüli a lovat, hogy sok, jóval fiatalabb töpörödött agastyánnak látszik mellette. Pethő Lászlórol nem is szólunk, mert az csak a kocsi-ra kapaszkodik.

— Ide szentem, mihozzánk — hívják az as zonyok.

Mert négy kocsi-val kijöttek azok is. — Jukker fiatal asszonyok, életre való lányok, akikben fölbuzdul a nemes vér ezen a nagy napon.

Kiértek már a faluból s egy dülönton haladtak friss szántás közt mindkét oldalt. Szép tiszta ő-zi nap volt. Az a kis dér, mely a földet borította, már nagyrészt eltűnt, csak itt-ott láts-ott még az árok szélén. Az agarak előrenyújtott nyakkal haladtak szoroson a lovak mellett. A lovasok figyelmesen tekintgettek jobbra, balra.

Sajó Bandi mélyebben a fejére nyomta báránybőr kucsáját, aztán gyorsabb ügetésre nógatta lovát. Mindnyájan követték az ősz vezért. Befordultak egy buczkás rétre, ahol víz ütötte fel magát az a'acsnyabb helyeken. Tihanyi Dezsőnek villogtak a szemei, ez az ő területe, ha igazat mondott Bogárdy Tamás.

Az egyik fiatal lovasnak ugy rémlett, mintha már megpillantotta volna a nyulat.

— Csak a szemed káprázik öcsém, — szölt Sajó Bandi.

Mindnyájan nevettek rajta. A hahota tovább terjedt a kocsikra is. Az asszonyok, a leányok kaczagva kiabáltak oda:

— Hol a nyul, Lajos?

De most már igazán fölbukkant amott a kukoriczatarló felöl egy öreg tapsifüles.

— Hajrá! — hangzott élesen, vastagon, harsányan, rekedten.

Az agarak utána iramodtak, aztán a lovasok is sebesen vágatva, aztán a kocsik. Ve-

ber 4

Alkalmi Vétel

il

SZ

60.—
20.—
28.—
25.—
8.—
14.—
10.—
20.—
15.—
30.—
35.—
80.—
60.—
35.—
80.—
75.—
90.—
125.—

8.—
9.—
10.—
14.—

ák.
tik.

vágyai nem terjednek tovább. „Pertu“ van a miniszterrel, zsebre vágja a diurnumát és mikor haza megy, beszámol az ő nagy virtusával hogy: nem szavazta meg az adót. Ennyiből áll ott minden ambíció. Hát ezzel menjen Ugron Gábor valamire.

Neki megy tehát a kormánynak mintha a kormány tehetne arról, hogy ilyen atyafiságba került. Nyugtalan lelke viszi őt a pucsba, a delegációba, az ultramontanizmusba, de hogy a dolgot eltusolja és a népszerűség uborkafájáról lepottyanva ki ne törje a nyakát, mindannyiszor rettenetes dühvel hányja veti magát a parlamentben s amely poseja pedig rendesen sikerül, mert a maradi atyafiság az ilyen dikciókat megértvén, akár egy karzati publikum, olyan nagy lelkesedésben vagon.

A német generális, a feldezeigmeiszter, a sárga fekete zászló és kardbojt még mindig készpénz volt az Ugron Gábor kezében, melylyel a közönség gyengébb részének kitudta verni a szemét. Fejérváryba belekötni mindig annyi volt, mint fátyolt vetni a multakra, avagy lefüggönyözni a pucs, a delegáció vagy ultramontanizmus, nem valami nagy népszerűsége alkalmas történetét.

Oh! De mennyire puhog ilyenkor a taps az ősi jusban megtlepedett hazafiság tengerei között. és hogy meg lesz bocsátva az Ugron Gábor minden bűne! De ha még egynehány elfüggönyözni való politikai smirkaszt atyafiságának küldhet lehet hogy az, életének elpipafüstölése daczára is megérzi majd a büzt, amit aztán ha még vagy kétszer az orrába vesz és Polonyi az alatt saját zsirjában ful. Na na!... Ismét a nagy szónok főlé találhat kerekedni!...

— **Belföldi hírek.** (Kilész az új főudvarmester?) A B. A.-nak azt írják, hogy mihelyt a magyar udvartartásról szóló javaslat törvénynyé válik, Szapáry Géza gróf a mostani udvarmester lemond méltóságáról. Utódja, valószínűleg Tisza Lajos gróf lesz. — (Inczedy ezredes halála.) Kolozsvárról arról értesítenek, hogy Inczedy Sámuel ezredes, a szabadságharc egyik legvitézebb katonája vasárnap meghalt. — (A magántisztviselők nyugdíjgyűlése) Vasárnap megalakult Budapesten „A Magántisztviselők Országos Nyugdíj-egyesülete, melynek alakuló közgyűlésén a kereskedelmi és ipari körösből és pedig nem csak a fővárosból, hanem több vidéki városból is nagyszámu érdekelt jelent meg. A közgyűlésen a kereskedelmi miniszter is képviseltette magát Szász Róbert min. osztálytanácsos által. Elnökök: gróf Teleki Géza, val. b. t. tanácsos, országgyűlési képviselőt választották.

— **Külföldi hírek.** (A francia új kormány programja.) A minisztertanács megállapította a miniszteri nyilatkozatot melyet a kamarákban fel fognak olvasni. A nyilatkozat állást foglal az alkotmány revíziója, a jövedelmi adó és az egyháznak az államtól való elválasztása ellen, továbbá kijelenti, hogy a kormány demokratikus irányt fog követni és a szocialista utópiákat vissza fogja utasítani. Végre a nyilatkozat hangsúlyozza, hogy a kormány a külföldi hatalmakhoz való viszonyt a béke fentartása érdekében fogja érvényesíteni. — (Az osztrák kormány) a képviselőháznak egy ideiglenes költségvetést terjeszt elő mivel nincs azon helyzetben, hogy a végleges költségvetést még ez év folyamán benyuthassa. — (A lengyel nyelv Porosz-Lengyelországban.) A német birodalmi kormány a „Kölnische Zeitung“ jelentése szerint törvényjavaslatot dolgozott ki, melynek célja a lengyelek kivánságainak a lengyel nyelv oktatását illetőleg eleget tenni. — (Uj hármasszövetség.) Avellan orosz admirál Konstantinápolyba utazik, ahol a portával egy közös modus procedendi dolgában fog értekezni, amely a francia, orosz és török tengeri érdekek szolidaritását kitejézza és ezeknek az érdekeknek kölcsönös védelmenését lehetővé teszi.

Állami tisztviselők lakbére.

(Debreczen város főirata.)

Debreczen, 1893. december 3.

A több napon át tartott városi közgyűlésben elhatározott, hogy Debreczen város sürgősen írjon föl dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknek és pénzügyminiszter Ö nagyméltósága úján a magas kormányhoz az iránt, hogy a debreczeni állami tisztviselők kérelméhez képest Debreczen város lakpénz-illetékre nézve a III. rangosztályból már az 1894-ik évi költségvetésben a II-ik osztályba helyeztessék át.

A fölterjesztés, mely alapos indokolással támogatja a debreczeni állami tisztviselők kérelmét, terjedelmes munka és dr. Boldisár Kálmán t. jegyző tollából folyt, sürgősen már föl is küldetett. Mivel sok tisztviselőt bizonyonyal érdekel, alább egész terjedelmében adjuk:

Nagyméltóságú Miniszterelnök ur!

A Debreczen sz. kir. városban lakó állami tisztviselők kérelemmel fordultak köztörvényhatóságunkhoz, hogy az 1893-dik évi IV. t. cz. osztályozása szerint Debreczen magasabb lakpénz-illetékre jogosultsága érdekében a nagymélt. kir. kormányhoz ez év május havában intézett alázatos kérelmüket fölterjesztésben támogassa. És városunk törvényhatósági bizottsága e közvetve mindnyájunkat is érdeklő ügyben nem késedelmezhetett kérés egyuttal támogató szavát fölemelni akkor, midőn az 1890-dik évi IV. t. cz. végrehajtása alkalmával Debreczen város várakozás ellenére a harmad osztályu lakpénzzel ellátott állomás-helyek közé soroztatott.

Maga Nagyméltóságod is elismerte kérvényük átadása alkalmával a Debreczenben lakó állami tisztviselők kívánalmának jogos és méltányos voltát, annyival inkább erkölcsi köteleessége törvényhatóságunknak ezen kérelem támogatása, mert mi ömerjük közlebről városunkak társadalmi és gazdasági viszonyait, a melyek között az állam tisztviselői fizetésük és lakpénzilletményükből az idézett törvényalapján összeállított osztályozás keretében, a megélhetés terhére viselni kénytelenek.

szett nyargalás volt az keresztül-kasul buczkákön, árkokon.

— Hajrá! Hajrá!

Az arczok kipirultak, a szemek villámlottak. Hajrá!

Egyszerre a vén nyul ravaszul meglapult. A Buksy Elek agara átugrotta, akkor a nyul irányt változtatott s jobbra kezdett szaladni. Az agarak utána. A Tihanyi Dezső Szellője már közel jár hozzá, de a Csaby Kálmán Fecskéje elütötte a nyulat.

Az asszonyok tapsoltak a kocsiról. Tihanyi Dezső káromkodva vágta sarkantyuját paripája szügyébe. Kezében reszketett az agársz-ostor.

Most fölugrott a második nyul. Hajrá! A Fecske megint első. A Tihanyi Dezső híres agara pedig oldalutat vesz s úgy kerül a nyulnak elejébe gyalázatos indzellér módon.

A Tihanyi Dezső arca lángba borul, aztán elsáppad. Arnyit vesztett ma, hogy nem tudja, honnan fizeti ki. Háj Fülöpnél már vége a hitelnek. A gazdag menyasszonnyal már nem lehet tovább biztatni a vén bitangot.

— Öreg ember vagyok én már, nem érem én meg annak az esküvőnek a napját soha sem — mondta a mult héten.

Hanem azért Tihanyi Dezső határtalan jókedvű. Még ilyennek soba sem látták. A fiatalság bámulja, az öregek dicsérik érte.

— Az apád is derék urí ember volt, — erősíti Sajó Bandi.

Tihanyi Dezső fogcsikorgatva hallgatja s szeretné megfojtani ezt a vén embert, aki a Csaby Kálmán Fecskéjének ítélte oda a billikomot. De nem mutatja, nevet, tréfál, amint a nyeregkápákra akasztott nyulakkal hazatérnek és este a Petheők házában iszik, tánczol, mu-

lat, míg belsejében forr a harag és kétségbeesés.

Csak egyszer megy ki, amikor már nem bírja tovább s végigsétál a folyosón, hogy égő homlokát lehűtse a hideg éjjeli levegő.

A nyulak ott lógnak végig fölaggatva sorban a folyosón s mintegy kísértetiesen melednek Tihanyi Dezsőre. S mialatt vigan szól a zene s zajos mulat odabenn az egész uritársaság, rettenetes gondolat villan át agyán. Ha fölakasztaná magát ide a nyulak közé s amikor a mulató társaság hajnal felé széteszlik, hát itt találnák?

Visszatér a szobába a mulatók közé, az a gondolat nem hagyja el, bekíséri oda is, a táncz közé. a poharak csengése közé, a mosolygó nő arczok közé.

Petheő Laczi bátyánk fényesen megvendégeli az egész urí társaságot. Nincs vég-hossza a pohárköszöntéseknek, a koczeziutgatásoknak. Az ugaros-karádiak le akarják inni a füzes-harkányiakat, ezek meg amazokat.

A legnagyobb szobában tánczra perdült a fiatalok. A jókedv mindenkit elragad. A szivek kitágulnak, pihegő keblek, ragyogó szemek tündérviágot varázsolnak eő az alacsony bolthajtásos szobában s másnap reggel azon veszi észre magát két vendég, hogy vőlegény lett, maga sem tudja hogyan.

Aki nem tánczol, az egy kis csöndes ferbli mellett mulat. Az ugaros-karádi közbirtokosság megállja a sarat itt is, ámbár billikom nem jár érte. A füzes-harkányi urak rettenetesen megkoppasztva kerülnek haza másnap.

Tihanyi Dezső leül a kártyázók közé. De a kártya istenasszonya épp oly csalfa, mint a többi nő. Tihanyi Dezsőnek átkozott pechje van ma. S mikor hajnalban fölkel az asztal-

tól teljesen tisztában van azzal, hogy nem maradt számára más, mint föbelőni magát, vagy fölmenni Budapestre a miniszteriumba számírtatni, a mi egyre megy.

Villogó szeme végigtekint a suttogó párokön, akik a sarokba húzódba, s talán épen a Fecskéről vagy a Didórol beszéltek, de ragyogó tekintetök másról beszél.

Egyik-másik leányt isten tudja hányadszor szólítja az anyja, hogy menjenek már haza. De a fiatal leány mosolyogva kéri:

— Még ne.

S egy fiatal leány mosolygó kérésének kiálthatna ellent? A mamák ott maradtak bóbiskolva, álmosan de boldog álmok közt ringatózva, visszaemlékezve azokra az időkre, amikor az ő kezeiket szorongatták így s amikor az ő sziveikbe lopózott be először az az édes érzés, hogy szeretnek, hogy szeretik őket.

A hajnal rózsaszínű fénye kezd besütni az ablakon. No már most igazán haza kell menni.

Még egy bucsupi lantást, még egy kézszerítást váltanak ifju és leány. Talán egy-két susogó szó is elrepül itt-ott, ami most már nem a Fecskéről szól, se nem a Didórol. Az agarakat úgy eltejtik mintha a világon sem volnának. A nyulakat ugyanaz a sors éri. Csak egyik másik jó gazdasszony tétet be egy párt a kocsijába.

A cigány kiáll a tornáczra s huzza, — mig a bepölyált fejü a szonyok, leányok, ki pyalog, ki kocsin tovaszednek. Lassanként elhal a távolban a zene, csak a nagybögő morolása hallat-zik, vagy az sem, csak képzeli az ember. A nap fölkel s a mulatók lefekszenek.

Mi látjuk közvetlenül városunknak a legutóbbi években szinte bámulatosan nagymérvű fejlődését, intelligenciájának örvendetes gyarapodását, — melyben épen az állami tisztviselők tekintélyes osztályának közénk költözésével a magas kormányoknak is sikeres része van, — mi tehát bizonyosságot ez átalakulás elmaradhatatlan helyi következményéről: a lakásvizonyoknak megdrágulásáról is.

Midőn tehát a Nagymélt. kormányhoz intézett ezen legalázatosabb felterjesztésünkben mi is azon kérésünknek és kívánalmunknak adunk kifejezést, hogy Debreczen város a harmadosztályba sorozott városok közül kivételtvén, a másodosztályú lakpénz illetményrel ellátott városok közé emeltessék, csak olyan köztörekvésnek tényre válását sürgetjük, amilyennel járó egyéb jogokban Debreczen város a többi vidéki városok között másfértéken mindenkor elsősorban van hivatva és szokott is részesülni.

Ezvezhetően kevesebb lakpénzilletményrel ép-n olyan viszonyok között kénytelenek a városunkban lakó állami tisztviselők beérni és leggyakrabban lakpénzilletményükre törzsfizetésükből ráfizetni, amilyenek egy átalakuló és nagyvárosiaságban hirtelen fellendült városban, mint a minő most Debreczen a megélhetést magukra a helyi viszonyokkal régebben ismerős és vagyonnal bíró törzslakosságra is érzékenyen költségesebb teszik. Hiszen épen a közeposztályú intelligencia terhére szöknek föl nagyon a lakbérék, amidőn a tagadhatatlanul vagy építkezések mellett is a lakások iránt nyilvánuló keresletet olcsó bérházak hiányában helyi viszonyaink még jelenben kielégíteni nem képesek. A középítkezések elodáztatatlan összeroldása egyidejűleg a magán építkezést pedig ugy megdrágította, hogy más hasonló nagyobb vidéki városok, mint Pozsony, de kívált Szeged tekintetben az ott lakó állami tisztviselőknek fejlődésükhöz mérten olcsóbb lakásokat képesek adni, bár ez idézt két város Debreczennél magasabb lakpénzilletményű rangosztályba jutott.

Annál szembeszökőbb tehát az a mellőzés, a melybe az idézett törvény városunkat, illetve az állami tisztviselőket juttatta, de különösen akkor érezték ezt, a midőn az 1892-dik év második felére és az 1893-dik év első negyedére részükre már kiutalt ideiglenes pótlékok az 1893-ik évi IV. t. cz. életbeléptetése által megszűntek és a legtöbb állami tisztviselő már az előre számított lakpénzilletmény nélkül vagy lakása felmondásának, vagy más állomáshelyre áttétel iránt való kérelme benyújtásának volt kitéve.

Törvényhatóságunk egy vagy más módon, de mindig méltányolt kívánságának adott kifejezést ugy a törvényhozás, mint a nagymélt. kir. kormány előtt, a midőn a királyi ítélőtáblának, állami főéaáliskolának, vasuti üzletvezetőségnek vagy más állami tisztviselőket alkalmazó intézetnek felállítására vagy elhelyezésére volt napirenden, nem hallgathatjuk el azon kérelmünket és kívánságunkat sem, a melyek a városunk falai közé telepített és így társadalmunkkal már örvendeteszen egygyé olvadt, miénk lett állami tisztviselőink szerintünk és — bizony reméljük — a magas kormány előtt is jogos és mindenestre méltányos lakbérilletményük viszonyainknak megfelelőbb és igazságosabb megállapítását szorgalmazzuk.

S midőn ez alkalommal ezt az ügy sürgőssége miatt az utolsó órában, közvetlenül a jövő 1894. évi állami költségvetés tárgyalása előtt, de még el nem késsetten tesszük egyuttal rá kívánunk mutatni arra is, hogy csak kevés késedelem a költségvetésbe be nem illesztetés miatt az annyira érdekelt tisztviselőknek és családjaiknak lakbér tekintetében ismételtlen egy egész évre visszavettetését vonná maga után, épen akkor, midőn Nagyméltóságod a Nagyváradon lakó állami tisztviselők hason értelmű kérelmének már az 1894-ik évi költségvetésbe beillesztése elől kijelentésével nem zárkozott el, amely körülmény csak bizonyosabbá teheti előttünk jelen felterjesztésünknek fentebb már

kifejezett kérelmezését, hogy Debreczen szab. kir. város az 1893. évi IV. t. cz. 3. §a szerint a harmadosztályú lakpénzrel ellátott állomáshelyek közül ugyanazon törvény idézett §-ának utolsó kikezdése értelmében a minisztertanács utján még az 1894. évi állami költségvetésbe beilleszthetőleg, a II. osztályú lakpénzt élvező városok közé emeltessék.

Mely alázatos kérelmünknek méltányoló figyelembe vételét ismételtlen kitéjve, mely tisztelettel várjuk jelen felterjesztésünknek mindnyájunkat megnyugtató sikerét.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottság nevében, ennek 1893-ik évi november hó 30-ik és folytatóan december 1-ső és 2-ik napjain tartott rendes közgyűléséből.

Irodalom — Művészet.

* **A Nemzeti Iskola**, Benedek Elek már jelzett tanügyi hetilapja megjelent. A mutatóvagy szám rendkívül gazdag cikkekben és mindenféle közleményekben. A beköszöntőben a szerkesztő minden irányban független, szókimondó, a tanárok és tanítók érdekeit támogató újságot ígér. A következő cikkben Jancsó Benedek dr. konstátálja, hogy nálunk hiányzik az egészséges tanügyi közvélemény, ennek a megteremtését várja egy oly független laptól, a mi önként „Nemzeti Iskola” Benedek Elek szerkesztésében igérkezik. Földes Géza a népoktatási törvény huszonöt éves évfordulója alkalmából nagyobb cikkben fejti ki, hogy minő alkotások szükségesek még a 25 év előtt lefektetett alap teljes kiépítéséhez. Benedek Elek a kultuszminiszternek a képviselőházban legutóbb tett kijelentésével foglalkozik s reméli, hogy a miniszter marad, hogy ígéreteit beválthassa. A tárcza rovatban Palágyi Lajostól van egy szép költemény s Gaál Mózesstől egy megkapó, kedves tárcza az iskolai életből. A „Mi újság?” rovatban nemcsak tanügyi, de közérdekű újdonságokat is találunk. A Nemzeti Iskola január első hetében indul meg rendszeresen. Előfizetési ára egész évre 4 frt. Melegen ajánljuk a tanárok és tanítók figyelmébe e valóban hézagpótló újságot.

* **A Magyar Salon** épen most megjelent decemberi füzeté az őszi tárlat festményeit önálló gyönyörű nagy reprodukcióban mutatja be, eltérve a többi lapok régi sablonjától, melyek a hivatalos katalógusból közölnek utánzatokat. Aktuális remek képei és kiválóan uttal izlételjes irodalmi közleményei közül csak a következőket említjük föl. Találkozunk itt: Szász Károly, Szabolcska Mihály, Palágyi Lajos, Prém József és Zemplényi Árpád, régibb és újabb költők neveivel. Mikszáth Kálmán egy hosszú Sáros-megyei elbeszélést közöl: „A szerenese pongyolában” címmel. Keszler József kitünő műkritikájának az ő szellemes modorában adja elő a télműtárlat képeinek tárczaszerű bírálatát. Vértesi Arnold érdemszerűen írónk, a „Pálya vége” című. Pataky László híres párisi festőnk gyönyörű rajzaival illusztrált elbeszélést nyújt. Méltán sorakoznak hozzá Abonyi Árpád, Benedek Elek és a legújabbban föl tűnt Morgenster Gusztáv abszolút értékű novellái. Minthogy József Ágost kir. herceg esküvőjén Münchenben az összes képes lapok között csakis a „Magyar Salon” szerkesztősége volt képviselve, Fekete József személyes benyomásait alkalmi rajzokkal gazdagítva, rendkívül sok érdekes részletekkel az udvari életből, a közfigyelemre számítható módon eseteli. Az összes elbeszélések és közlemények a legelső festők által vannak illusztrálva. Ezen füzetnek egyik vonzerejét képezi a „Divatróva”, mely a magyar hölgyközönség kíváló tetszésében részesül. A „Magyar Salon” rendkívül olcsó folyóirat, melyre negyedévenként 2 frt 50 krért lehet előfizetni, Budapest, Sándor-utca 9. sz.

Színház.

* **K. Kopácsi Juliska** asszony, a budapesti népszínház szeretetreméltó primadonnája ma a „Nebántsvirág”-ban, holnap a „Cornevillei ha-

rangok”-ban lép fel. A vendégszereplő művésznő abban Denisét, ebben Serpolettet éneklé, a mely szerepeiben kivívta volt a debreczeni közönség elismerését is, de azokat a fővárosban is nem csekély sikerrel játsza. Örvendünk K. Kopácsi Juliska vendégszereplésének, mert ismét igazán hivatott énekesnőt hallhatunk színpadunkon, de ezenkívül is örömmel üdvözöljük, mert a debreczeni színpadon megkezdett pályája folyamán sok kedves kapcsolati a debreczeni közönség szívéhez.

* **Hatvanegyedik előadás.** Tegnap volt a saison első Shakespeare estéje, „Romeo és Júlia”. Kellően el lévén kézülve, drámai társulatunk ismét jót és szépet produkált. Csiki a rajongó nemes ifjút sok tüzzel játszotta, szavalatában azonban gyakran visszaesett nagy hibájába a hangváltoztatlanságba, helyes mimikája pedig nagyrészt észrevétlenül maradt, mert ugy az estély — mint az erkélyjelenetben ugy állott, hogy legfeljebb csak változatlan arczélét láthattuk. Juliát Cserni Berta adta. Az estély jelenésben a szerelem ébredését, rémületét a halálhír hallatára, fájdalmát Romeo bucsujánál érzésteljesen és meghatóan tükrözte vissza, az erkélyjelenetben a helyes hangsúlyozás rovására nagyon deklamált, a sirjelenetben pedig nem emelkedett tragikái magaslatára. Ugy ő mint Csiki számtalan kihívásokban és tapsokban részesültek. Remek alakítás volt Tapolczai Mercutioja, a metsző gúnyt és megsebzése után testi fájdalmát átéreztetve velünk is, az ő szép jövője ez alakításában előre vetette árnyékát. Őt is nyílt jelenetekben tapsolták és éljeneztek. Sándor egy jó öreg barát, de nem a Shakespeare Fráter Lőrincze volt, hanem bölcse mondásai elveszték az ő gyors és monoton elhadarásában, a sirjelenetnél sem tüntette ki a töle méltán elvárt módon a bánat, rémület és lelkifurdalás vegyülékét. Lócserék né (dajka) és Krémér (Péter) pompás shakespearei alakok voltak, a nagy mestec vastag de szikrázó komikumát tapintatosan enyhítették derűltég követte minden jelenésüket. A kisebb szerepek jó betanulva játszottak el úgy hogy nem emelte az előadást de rem is rontotta el és ez már elég. Közönség középszámmal. (1.)

* **A színház köréből.** A drámai személyzet a mint a színház köréből értesítenek Daudet „Ifjabb Fromont és id. Risler-re készült. „Sztrogoff Mihály utazásából”, a Bécsből megrendelt látványosságból minden szerep ketősen van kiosztva, hogy az érdekes látvány előadásában zavar ne állhasson be.

— **Leszkay társulatának** jövő évi. Acad részére szervezett névsorát itt adjuk: Nők R. Réthy Laura, primadonna, Angyal Ilka — fiatal hősnő-dramái szende, Barts Aranka — aiténekesnő, Sugár Aranka — coloratur énekesnő, Rónaszékéné — hősnő, társalgási. Sobrette énekesnő — szerződötendő, Dely Emma — soubrette, naiva, Kaczér Nina — vigjátéki szende, naiva, Pajor Ágnes — komikáné: Lubrinicz Julia — aaya színésznő, Szedlarik Anna — segédszínésznő, segéd naiva — szerződötendő, 12 kardalosnő. Férfiak: Ballassa Jenő — kedélyes apa, jellem, Fenyvessy Emil — bonvivant, társalgási, Rónaszéké Gusztáv — komikus, Foriss István — operette buffó, Biharj Ákos — hős szerelmes, Tompa Kálmán — lyrai szerelmes, Gá Gyula — drámai apa, jellem, Mezey Mihály — opera és operette tenor, Solyom Lajos — II tenor, segédszerelmes, Hunyadi József — bariton, Csatar Győző — bariton, apaszínész, Szendrey Mihály — naturburs. 12 kardalos.

Vegyes hírek.

* **Telefon hat nagy város között.** Az ország hat legélénkebb városa vasárnaptól fogva távbeszélővel van egymással összekötve. Minden irányban óriási eredményekkel fog járni ez a telefon összeköttetés, mely ugyszólván teljesen egymás mellé hozta az országnak egymástól jó távol eső hat városát: Pozsonyt, Győrt, Budapestet, Szegedet, Temesvárt és Aradot. — Az egész telefonhálózat és berendezése mintegy

380,000 frtba került; a vonalak hossza 585 kilométer. A hálózat ünnepélyes megnyitása vasárnap délelőtt tíz órakor történt. A központi távirtdahivatalban, hol a távbeszélők összpontosítva vannak, a megnyitásra megjelent maga Lukács Béla kereskedelmi miniszter is, ki oda lépett a terem közepén elhelyezett mikrofonhoz és abba a következő beszédet mondta bele, melyet aztán természetesen meghallottak egyszerre mint az öt városban: Midőn az első szavakat küldöm sok száz meg száz kilométerre az ország különböző vidékeire, üdvözlöm Pozsony, Győr, Arad, Szeged, Temesvár városok közönségét. Feladatunknak tekintem, minél szorosabb összeköttetést létesíteni Budapest, mint az ország fővárosa és a vidék nagy gócpontjai között, hogy a szellemi és gazdasági érintkezés minél közvetlenebb legyen. Ezen összeköttetésnek szolgál ez a távbeszélő intézmény is, mely immár az ország öt nagy vidéki városát az ország központjával egybefűzi és ezzel a szellemi és gazdasági, valamint a társadalmi kapcsolatok eszközeit ismét egygyel szaporítja. És szándékom azt továbbfejleszteni, bevonnai e hálózatba az országnak nagyobb, többi gócpontjait is és azokat is összeköttetésbe hozni a fővárossal. A miniszter beszédét a városok főispánjai a telefonon keresztül élénken megénezték. Ezután pedig külön-külön minden egyes városból a főispán köszönte meg telefonon a miniszternek a mű megteremtése körül kifejtett sikeres fáradozását. Majd a vidéki városok egymással beszélgettek és feltűnő tisztán lehetett hallani a legtávolabb eső városok diskurzusát is.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak setleg hétfőn később.

A királyi táblán hivatalosórák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat ad békőnapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirtdahivatalnál december 5-én: borult, eső hűvös, fagypontkörül hőmérséklet.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva: hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig. Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

A Gónczy-egyesület „otthon”-a (Keresk. Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9 óráig — Múzeum a kollégiumban nyitva vasárnap délután d. e. 10-től 12-ig.

A debreczeni állami időjelző állomás jelentése. 1893. December 5-én reggeli 7 órakor Hőmérséklet 0,2 C. fok. Légnyomás 765,3 millim. Szélirány: Szélsőend. Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 6 óráig — millim. Ugy ezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 1 fok. Legalacsonyabb hőm. 0,3 fok.

Séta hangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Színházi előadások kezdete este 7 órakor. December 9-én d. u. 5 órakor a debr. orvosgyógyászati egyesület ülése.

December 10. A „Zion” egyesület értekezlete, d. u. 3 órakor, saját helyiségében.

December 10. d. e. 9 fél órakor a debreczeni első takarékpénztár r. k. közgyűlése.

December 10. torna verseny a tornateremben.

December 11-étől február 24-ig dohány-beváltás Debreczen határaitban. Hajdúdorogon december 11-től febr. 27-ig.

December 15. A Csokonai-kör felolvasó estélye a városházán.

December 16. este 6-kor, Domokos Kálmán, gazd. tanint. tanár felolvasása.

December 17. d. e. 10. ó. A debreczeni helyi vasut r. társ közgyűlése.

Január 10. este fél 6-kor gazd. tanint. tanár Békésy László felolvasása

Január 15-én jár le a debr. izr. hitközség templom építési pályázata.

Január 17. est fél 6-kor Kerpely Kálmán gazd. tanint. tanár felolvasása.

Január 21. Czajlik István gazd. tanint. tanár felolvasása.

Február 10. este fél 6-kor Szeles Mihály gazd. tanint. tanár felolvasása.

Farsangi naptár. A debr. izr. beteg és ápoló nőegylet frtos estélye. December 9-én az „Arany Bika” disztermében.

Hangverseny és táncestély a debreczeni egyetem javára, December 9-én, II. Bősörményben.

Alföldi Károly próbabálja december 9-én, a Margit-fürdőben.

A munkás dalegylet dalestélye december 10-én a „Koroná”-ban.

A jogászok táncestélye december 12-én, a Margit-fürdőben.

A Fröbel-egylet Tombola-estélye December 16-án, a „Margit-fürdő”-ben

Debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének dalköri estélye a Margit-fürdőben. December 17.

Zion-egylet táncestélye december 30-án, a Margit-fürdőben.

Gazdászok táncestélye, Január 20-én, az „Arany Bika”-ban.

A függetlenségi kör bálja Január 26-án a „Koroná”-ban.

— A debreczeni egyetemre Piacz-utca II. tized első részében Szilágyi Károly és Hajdu István a házanként való gyűjtést befejezvé, eljárásuk eredményéről mai napon következőkben számoltak el: Szilágyi Károly ügyvéd adott készpénzben 200 frtot; Markovics Károly biztosi hivatalnok készpénzben 10 frt, járadékkötvényben 90 frt, Bay Gábor kir. táblabíró járadékkötvényben 50 frt, Unger Gusztáv kir. táblabíró járadékkötvényben 45 frt, Ferenczy Elek főszolgabíró járadékkötvényben 25 frt. Készpénzben adtak: Babó Miklós egy régi császári aranyat, folyó pénzzel 6 frtra kipótolva. Czégely Ferencz 5 frt, Fényes Mór 5 frt, Heimann és Halmágyi 5 frt, Jónász Sándor 5 frt, Balogh István 5 frt, Özv. Bodó Sámuelné 5 frt; Özv. Simay Tódorné 2 frt. Reiszmann Mór 2 frt, Vernel János 2 forint, Simonovics Dezső 2 frt; Klein és Adler 1 frt, Rosenberg József 1 frt, özv. Deutsch Jakabné 1 frt, Erdely Ferencz 1 frt, Barna Mihály 1 frt, Kőváry Sándor 1 frt; Bör Ferencz 50 kr, Lukács János 50 kr; özv. Sallay Sándorné 2) kr, Csizsár. András 20 kr. Tehát a gyűjtés eredménye készpénzben és járadékkötvényekben 471 frt 40 kr.

„Nyilvánosság”-adást vettünk, a melyből kitűnik, hogy az egyetem javára rendezett hangverseny jövedelme 800 forint 22 k r. volt. Ennek értelmében a debreczeni dalegylet által f. é. december 1-én az egyetemi alap növelése céljából a színházban rendezett hangverseny bevétele és kiadásai a következők:

Bevétel:

1. Páholy jegyekért	285 frt. — kr.
2. Támlásszékekért	394 frt. 80 kr.
3. Zenekari ülésekért	73 „ — „
5. Erkelly ülésekért	25 „ 20 „
6. Karzat jegyekért	56 „ — „
7. Színlapokért	11 „ 10 „
8. Dr. Wolafka Nándor dor ur felülfizetése	43 „ 25 „
9. Vecsey Imre ur felülfizetése	3 „ — „
Összesen:	904 frt. 15 kr.

Kiadás:

1. Rendőri felügyeleti díj	2 frt. 75 kr.
2. Katonai zenekarnak	25 „ — „
3. Színházi szolgálatok és jegyekért	72 „ — „
4. Színlap-ragasztásért	1 „ — „
5. Virágcsokrokért	37 „ — „
6. Diszítőnek	5 „ — „
7. Színlapárusítóknak	1 „ 18 „
Összesen:	143 frt. 93 kr.

Igy a bevételi tiszta maradvány a rendező bizottságnak mai napon megtartott ülésében 760 frt 22 krban lett megállapítva. Ehez jött pótlólag 40 frt. Dr. Puky Endre urnak következő levele kíséretében, u. m:

„Igen tisztelt uram! Magyar Kálmán vonakodott tőlem bármilyen díjazást is elfogadni azért, hogy a decz. 1-én lefolyt hangversenyben bandájával hegedű játszómat kísérte, mert — mint mondta — azt csak nem teheti, hogy pénzért muzsikáljon akkor, amikor a hangverseny jövedelme oly célra szolgál, mint a milyen az egyetem felállítására. Én tehát a neki szánt negyven forintnyi összeget úgy tekintvén, mint a melyről a cél javára mondott le, vagyok szerencsés az ügyvédeknek, mint a hangversenyt rendező „Debreczeni dalegylet” elnökének a hangverseny jövedelmének gyarapítása végett ezennel kezehez juttatni stb.”

Az így kezemhez eljuttatott 40 frtot Dr. Puky Endre urtól a számadásban részletezett két rendbeli felülfizetéssel együtt az egyetemi alap növelése céljából háas közönséggel vevén, az együtt 800 frt 22 krt az az nyolczszáz forint 22 krt. tevő összeget a főtiszteletű és méltóságos ev. ref. püspöki hivatalhoz készpénzben beszolgáltattam. Debreczen, 1893. decz. 4. Márk Endre dalegyleti elnök, Krasznai Ferencz titkár.

A kemecsei ev. ref. egyháza (felső szatolcsi egyházmegye) száz koronát adományozott az egyetemre.

— Az első bál. E hó 9-én tartja az izr. jótékony nőegylet bálját az „Arany Bika” disztermében. E bál után mindenütt nagy az érdeklődők száma, — nem csak azért, mivel az minden tekintetben jól sikerültnek ígérkezik, de azért is érdekes, mivel ez lesz az első mulatság, amelyet az újonnan festett diszteremben tartanak. Lapunk hasábjain olvasható volt a diszterem leírása, nem akarjuk azt itten ismételni ez alkalommal, csak azt említjük fel, hogy akik olvasták a terem remek festményeinek, pazar berendezésének leírását, igen-igen nehezen várják az alkalmat, hogy végre láthassák is azt és gyönyörködhesseken benne. A jótékony cél, melynek feladatait ez a kitűnően s a humanizmus szellemének minden követelményei szerint, a gyöngéd női szív tapintatával vezetett egyesület oly buzgóan teljesíti, megérdemli, hogy a vigalom minél látogatottabb legyen. Megemlítjük, hogy az előjegyzett páholyok már kiválthatók s hogy még mindig vannak rendelkezésre álló páholyok.

— A város kalapja. A II. kerületi kapitánysághoz tegnap reggel jó áll potban levő szürke kemény kalapot vitt fel egy szurtos képű lakatos inas. Azt adta elő, hogy szombaton este valami csavargó-féle kínálta neki a kalapot s ő negyven filléért meg is vette, hogy garderoberjét vele kiegészítse. De talán még nyakára sem hágott a negyven fillérnek a csavargó a kisujtcazi fő pálnka depóban, mikor ő, t. i. az inas, észrevette, hogy ez a kalap e nemes város kalapja. Ugy gondolkodott tehát, hogy becsületet lelkű lakatos inashoz nem méltó dolog volna, hogy ilyen buglyos fej, a milyen az övé is, idegen jószággal, plane a város kalapjával alkadjék érdemelnival. A lakatos inas beszédére összefutott a kerületi kapitányság összes személyzete, hogy megbámulják a különös kalapot, melyről azt állítják, hogy az a város tulajdona. Kívül-belül szemügyre veszik a kalapot és csakugyan olvasható a béléseben a következő szögű köriratos pecsét:

„DEBRECZEN SZ. KIR. VÁROS TULAJDONA.”

E pillanatban toppan be a hivatalba egy reporter, akinek éles szeme rögtön megismerte, ki tulajdonképpen a kalap. A nagy felfedező kisütötte, hogy a kalap X. városi tisztviselőé. Csakhamar kisért aztán, hogy a város bilyogját egyik viczeses kartárs ütötte rá a kalap bélése, hogy neki is hasonló kalapja lévén, így vegye elejét a gyakori kalap-cseréknek; a város pecsétjét viselő kalap pedig úgy került a csavargó kezébe, hogy a szombat esti rettenetes szélvihar az utcán lekapta tulajdonosa fejéről s olyan sebesen gurította a néptelen sötét utcán, hogy utól nem érhetette. Engedte futni a kalapot s egy közeli férfi divatüzletben új kalapot vásárolt.

— Csokonai-ünnepély a kollégiumban. A magyar irodalmi önképző társulat a főiskolai énekkar közreműködésével f. hó 5-én ma a főiskolai énekkarban Csokonai-ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. A reményhez. Előadja az énekkar. 2. Megnyitó beszéd. Csi a Kálmán önk. elnöktől s a Szikszay pályázat eredményének kihirdetése. 3. A tihanyi echóhoz. Előadja az énekkar. 4. Óda Csokonay-hoz. Irta Kovácsy Kálmán, szavalja Ablonczy Pál. 5. A csikbörös kulacsához. Előadja az énekkar. II. Szakasz. 6. Jövendőbeli kollegánk. Humoreszk, írta Nagy Sándor, felolvassa Fehér Gyula. 7. „Nem tudom én . . .” Thern Károlytól. Előadja az énekkar. 8. Komoly szavalt. Előadja Csajághy Károly. 9. „Magyar népdalok” Székács Gyulától. Előadja az énekkar. 10. Vig szavalt. Előadja Hajdu János. 11. Honfi dal. Huber Károlytól. Előadja az énekkar. Az ünnepély kezdete délután pontban 4 órakor. A terem csak fél 4 órakor fog kinyitni.

— A vármegyéről. A hajdumegyei számonkérőszék ma gróf Dégenteld József főispán elnöklése alatt ülést tartott. Holnap állandó választmányi ülés lesz a 11-én megtartandó közgyűlés tárgyainak előkészítése tárgyában. 9-én az igazoló választmány tagjai ülnek össze, az időközben megürrült vármegyei bizott-

és csinos táncosnő öngyilkos lett s ez most a többi társára vonta a nagy közönség figyelmét. Általában véve nem is olyan rossz a sorsuk, mint hiszik. A legügyetlenebb, a legrosszabb táncosnő is száz frankot kap havonta és van olyan, mint az ugynevezett Golne, a ki három-ezer frankot kap egy hónapra Párisnak legkeresettebb helyisége a Moulin rouge, a hol ötven hatvan kánkánbölgy táncolja az écartot, a melyet minálunk a legügyesebb testgyakorló sem tudná ugy eljáráni, mint ezek közül a leggyengébb is. Minden hölgynek van egy tréfás mellékneve, a mely egyéniségéhez van szabva. A nagyszájú például (la goule) a legjobb kánkán primadonna. Azután következik a Macarona a ki olyan hajlékony, mint az olasz makaroni a vigság (la gaité), a szerénység, a szövetség (l'Alliance) és még sok más, a kik nagyon üszkék művészi elnevezésükre. A mesterséget csak ugy látásból tanulják és gyakran körutra indulnak.

Meghaltak.

1893, nov. 26.-tól decz. 2.-ig.
Kossuth-Vargautczán: Péntek Károly, 2 hó. ref. vel. szül-gyeng. Diószegi Károly, 2 hó. ref. görscök. Nagy József, 5 év. ref. agylob. Magyar Gizella, 2 hó, r. kath. vel. szül. gyeng. Özv. Szűcs Istvánné 50 év. ref. gutaütés. Özv. Kálmán András, 67 év. ref. gutaütés. Kozma Sándor, 1 hó. ref. vel. szül. gyeng.
H a v a n - P i a c u t e z á n Gulyás Gergely, 59 év. ref. veselob. Rab Jozsef halv. szül. Kubcher Tivadar, 8 nap. ág. ev. vel. szül. gyeng. Stenczinger Gyula, 19 év. róm. kath. öngyilkosság Özv. Tóth Antalné, 75 év. ref. végelgy. Téglási Ferencz halv. szül. l-ány. Özv. Braun Emánuelné 70 év. izr. hashártyalob. Dalmi Eszter, 9 hó. ref. tüdőhurut. Harsányi István, 39 év. ref. üszög. Simon Erzsébet, 1 hó. bélhurut.

C s a p o - P é t e r f i á n : Krieszner Erzsébet, 9 hét. ág. ev. görscök. Szatmári Ilona, 1, év 6 hó. r. kath. bélhurut. Özv. Nagy Józsefné, 73 év. ref. vizikór. Szatmári Ferencz, 5 év. ref. veselob. Marasztóni Margit, 3 hét, r. kath. vel. szül. gyeng. Özv. Szabó Józsefné, 72 év. ref. szervi szivbaj. Czibere Sára, 50 év. ref. agyutaütés. Özv. Azari Sándorné, 79 év. ref. agykór. Tallódi Lajos halv. szül. leánya. Tóth János 9 év. ref. torokgyik.

Érték-tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1893. decz. 4-én.)

Államadósság :	
Magyar aranyjárdék 4% — — —	116.15
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2% — — —	124.—
„ koronajárdék 4% — — —	94.25
„ regále váltásági kötvény 4 1/2% — — —	100.25
Osztrák aranyjárdék 4% — — —	117.60
Egyesleges állam kötvény 4 1/2% — — —	97.25
Tisza-szegedi 4% -os nyeresémsorsjegy	142.—

Részvények :	
Magyar hitelbank részvény — — —	419.75
Osztrák hitelrészvény — — —	314.30
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	113.50

Sorsjegyek :	
Magyar földalobank 4% -os sorsjegy	129.—
Osztrák földalobank 3% -os — — —	115.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	13.50
Osztrák „ „ — — —	19.—
Olasz „ „ — — —	13.30
Bazilika sorsjegy — — —	10.50
Jó-szív „ — — —	3.40

Pénznemek :	
Cs. és kir. arany — — — — —	5.80
20 irankos arany — — — — —	12.20
20 márkás arany — — — — —	9.92
Sovereignes — — — — —	12.39

Budapesti áru-tőzsde.

Gyepes és Társai gabona-bizományi iktet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreczeni Ellenőr” részére.

Budapest, december 4.

N a p i j e l e n t é s.

G a b o n a ü z l e t.

Buzát ma mérsékelt n kínáltak, a kereslet gyenge volt, mire az irányzat nyugodt maradt és a forgalmazott 14000 mm változatlan áron kelt el.

E l a d á s o k :

Tiszavidéki 300—80 mm. 7.77 frt, 100—80 mm. 7.65 frt, 200—80 mm. 7.70 frt, 100—80 mm. 7.75 frt, 100—80 mm. 7.57 frt, 100—79 mm. 7.60 frt, 100—79 mm. 7.62 frt, 100—77 mm. 7.50 frt.

3 havi időre.

Zab 6,85—7,30 frt.

készpénzfizetés mellett.

Egyéb cikkek nem változtak.

Határidő-üzlet. Külföldről valamivel javult hangulat és kissé emelkedett árfolyamokat jelentettek, ennél fogva a mi szokványi piacunk is, daczára annak, hogy a készáru-üzlet változatlan volt, kissé javult árat tudott felmutatni.

Zárlat 1 óra :

	frt
B u z a márcz.-ápril.-ra 1894.	7.47—7.49
szept.-okt. 1894.	7.67—7.69
R o z s tavaszra 1894.	6.08—6.10
Tengeri nov.-deczre 1893.	5.01—5.03
Z a b márcz.-áprilra 1894.	6.75—6.77
Repeze aug.-szept. 1894.	12.20—12.25

Zárlat 4 óra :

	frt
B u z a márcz.-ápril.-ra 1894.	7.46—7.48
szept.-okt. 1894.	7.66—7.68
R o z s tavaszra 1894.	6.08—6.10
Tengeri nov.-deczre 1893.	5.01—5.03
Z a b márcz.-áprilra 1894.	6.74—6.76
Repeze aug.-szeptre	12.20

I d ő j á r á s : száraz, derült.

Debreczeni városi színház.

Idénybérlet 56. szám. III. Kis bérlet 16. szám.

K. Kopácsi Juliska urnőnek a budapesti n. p. színház énekes nőjének vendégfell-pte.

Kedden, december 5-én :

páros bérletben :

A NEBÁNTS VIRÁG.

Mulattató operette 4 felvonásban.

Szerdán, december 6-án :

K. Kopácsi Juliska urnő utolsó fellépte páratlan bérletben :

A cornevillei harangok.

Operette 3 felvonásban.

M Ű S O R :

Csütörtökön, december 7-én Az én „Lipótkám”, énekes életkép, Larongetól, páros bérlet.

Pénteken, december 8-án „Suhancz”, K. Kopácsi József operettje, leszállított helyárrakka. Szombaton december 4-én: „Gascognei nemes”, operette, Millőckertől, páratlan bérletben.

Vasárnap, december 10-én: Bubo pácsirta, énekes szimű Wildenbruchtól, itt harmadszor páros bérletben.

Szerkesztői posta.

Rajongó. Mi szívesen ifjú lelkesedésének számájára könyveljük az óvatos politikusok néha szűkkebliségnek látszó Ön által ugynevezett: S o v i n i z m u s a elleni kifakadást. Az élet reggelén frissen pezsdülő ambiciózus véralkat és tetterő esakugyan rossz néven veszi a tapasztaltabbak aggályoskodó óvatosságát s nem ritkán — miként ön is — taktikázást lát az ilyen fontolgató, körültekintő eljárásban. Az ifjú hév lelkes tüze önkéntelen követi a Nagy Sándor-féle politikát, mely a gordiusi csomónak egy csapással kettévágásában nyer frappáns szemléltetést. Néha ez kétségtelenül helyén való, azonban mindig a körülményekre tekintettel kell eljárni fontos feladatok megoldása körül, mert ha Nagy Sándornak például véletlenségből életien kardja lett volna, alig hihető, hogy egy csapással ketté szelte volna a csomót; sőt merjük állítani, hogy Nagy Sándor — amilyen eszélyes embernek ismerjük — ha teljesen nem bízott volna jó aczéja életben, nem merete volna megreszkérozni a ketté szelést. — Másfelől aligha nem biztosra vehetjük, miszerint, ha nem Nagy Sándor, hanem pl. S o c r a t e s áll vala szemben a gordiusi csomóval, mint kevésbé harcziás higgadt megfontolt egyén, inkább neki áll tiz körnével s türelmesen kibogozván, tógája körülkötésére nyomban felhasználja vala. Így látható, hogy a dolgok ilyen vagy amolyan elintézésében a temperamentum elénk irányító szerepet viszen.

Brutusnak. Nem, kérem; ez alapon semmi szín alatt meg nem támadhatja senki sem — más mint

H o m b á r M i h á l y — a bíróság illetékességét. Mert ha ilyen irracionális eljárásnak helye volna, akkor a legközelebbi lépésnek mindjárt a vizsgáló bírói intézmény eltörlésére irányoztnak kellene lenni, azon az alapon, hogy mivel köztudomás és százados hagyományok szerint az igazságot a tyuk is kikaparja: a vizsgáló bíró teljesen felesleges igazságügyi közeg.

Kisdedővő Kabau. A difteritisz a mandolákban lép fel, melyeknek megdagadása által a torokiv megszükül s szintén lobos tüneteket mutat, a láz elmaradhatlan következmény. — Nagyon primitív eljárás volna azonban abból az ötletből, hogy a mandolák megtámadottsága homeoepaticus módon orvosoltassék, — mint ön ajánlja — pl. m a n d o l á v a l kísérteni meg a gyógykezelést. Mert u. i. 2 féle mandula van nézetünk szerint — a boltban: 1. c z u k r o s mandula, 2. k e s e r ű mandula. C z u k r o s m a n d u l á r ó l már a régi krónikákból is megolvashatjuk, hogy hasesikarást okozhat és fogat ront, de hogy gyógyereje volna, nem tudjuk kimutatni sehonnan; pedig felhántunk fenállásunk óra lapunkban közölt minden esoda orvos-szer hirdetést. A czukros mandulát legfeljebb tehát á g n o s z k á l á s r a próbálhatók meg egészen ben elnyeletnő k a b e t e g g y e r m e k k e l s h a l e k é p e s nyelni, kétségtelen, hogy: nem difteriticus; ha nem képs lenyelni, több mint bizonyos, hogy a m a n d u l á j a meg van dagadva. Elég kétes eredmény s mindenesetre laicus diagnózis. Hátra volna a k e s e r ű m a n d u l a. Nincs benne ratio azonban, hogy a difteriticus gyermeket, kinek mandulája ugyis elég k e s e r ű. ezenfelül k e s e r ű mandulával is mégjobban el k e s e r i t s ű k.

Nem a mi sajtó hibánk. Egyik bel-beli lapot jól értesültsége ujabban ismét kacavadászta ugratta — akaratlanul. A kollégánk lőtte kacását mi kénytelenek vagyunk megkopasztani, egyidejűleg: óva intvén azon szép és kedves hölgyeket, kiknek szíve az egyik helyi lap szombati híre óta sebesebben dobog, hogy fel ne üljenek a „d e c e m b e r 12. j o g á s z b á l i - r ó l világgá szórt híresztelésnek. Kevesen lehetnek ugyan a kik ne tudnák, hogy december 12-én nem az a hagyományosan fényes j o g á s z b á l i, hanem a kisebb igényű — batiz ruhás — de annál fesztelenebb t á n c z e s t é l y tartatik; ennek rendezősége azonban majdnem kivétel nélkül ugyanazon előkelő joghallgató ifjakból (s talán épen e körülmény vezethette félre lapársunk buzgó tudósítóját) áll, mint a majdan januárban, a d e b r e c z e n i e g y e t e m j a v á r a rendezendő j o g á s z b á l é. A 2-iki tánczestély a jogász önképző-kör pénztára javára tartatik.

Kiadó és laptulajdonos :

„Osokonai” nyomda és kiadó r-t.

Felolós szerkesztő :

K o m l ó s s y D e z s ő.

MED. UNIV.

Dr. Sichermann Adolf orvos

testgyógyászati, massage és gyógy-gym-nastikai rendelése

Deb. eczen, Nagyu-utcza 1708

A gyógykezelés tárgyai : A gerincoszlop elferdülés-i, a mellkas angolkóros görbülési, a végtagok rendellenes fejlődési, torések és ficamok után visszamaradt táplálkozási zavarok. Gyomor- és bélbántalmak, izmok és ízületek eszuzos bántalmak. Izlobok és ízületi merevségek. Neuralgiák és a neura thia különböző fajai stb

Rendelés egész napon át.

Az összes gyógytudományok tudora

Dr. Moskovitz Miksa

a bécsi Mária Theresia nőgyógyászati kórház volt alorvosa

nőgyógyász,

rendel: d. u. 3—5

szegény nőknek d. e. 8—9 ingyen.

Lakás: NAGY-UJ UTCZA 1703 sz. alatt.

695

1892. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1839/1893. P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint **Terényi János** felperes részére **Krasznai Ferencz**, debreczeni lakos, városi hivatalnoktól 65 frt, tőke, ennek 1890. évi szept. hó 21-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 27 frt 10 kr. perköltség erejéig 1893. évi december hó 1-én bírósággal lefoglalt és 75 frtra bcsült szoba butorokból álló ingóságok 1893. évi december hó 14-én délután 3 órakor kezdetét veendő és alperes **Bárany-utca 2221 sz. a.** lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsérelől is el fognak adatni.

Debreczenben, 1893. évi decz. hó 15.

Várady Imre

bírói kiküldött.

A néhai **Lázár Lajosné Köhler Mária** hagyatékához tartozó s Debreczenben Nagy és Kis Csapó utca sarkán levő

367 sorszámú ház,**4 hold onódó földjével**

szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál alulírott.

Dr. Irinyi István

ügyvéd

végrendeleti végrehajtó.

Debreczen Miklós utca 2080 sz.

Takarékos háziasszonyok

már első kísérlet után találni fogják, hogy a bécsi Parfumerie Equitable által készített

családi szappan

háztartásban a legolcsóbb és legjobb.

Egy 6 nagy darabot tartalmazó csomag 40 kr.-ért kapható:

Fisch Testvérek, Kálnay és Tsa, Kovács Antal, Plank Agoston, Tóth Testvérek. (1)

Minden köhögés

valamint a tüdő, gége és lélegző csövek bármily katarális megbetegedése, továbbá lélegzési nehézségek szűk mellűség, asthma, elnyálkásodás, hurutok, rekedtség, torok-csiklandozás — kezdő tüdővész leggyorsabban meggyógyíthatnak az évek óta legjobbnak bizonyult, orvosi előírás szerint készített és orvosok által ajánlott szerek: **Szt.-György tea** csomagonként 50 kr., és ahhoz tartozó **Szt.-György-katarr-por** dobozonként 50 kr. pontos orvosi használati utasítással együtt. —

Eredmény már néhány nap múlva észlelhető.

Kevesebb mint két csomag nem küldetik Postai küldeményként csomagolás és fuvaréért 20 krral több; minden megrendelés közvetlenül a

Szt. György gyógyszertárhoz, Bécs, V/2., Wimmergasse 33. intézendő.

Az összeg előleges beküldése postautalvány által kívánatos.

Erdőrész eladás.Szatmármegyében **DENGELEGEN**

mintegy 75 holdnyi erdőbirtokom fája szabad kézből eladó.

Értekezni Debreczenben, Hatvan utca 1097. sz. a. naponként d. u. 2-3 óra között.

Debreczen 1893. december 1-én.

Balási Biri.**Kardos Lászlónál****Kossuth-utca.****Smyrna szalon szőnyeg.****Axminster**

szalon szőnyeg.

BÁRSONY szalon szőnyeg.**Szőnyegek**

ebédlő-, háló-, és gyermekszobába.

Arany érem. Kárpáti mellszörp. Arany érem.

Köhögés ellen

mell és tüdőbetegnek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengéségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható Egy nagy üveg ára 50 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátra társulható gyógyfüvek és gyökerekből készülnek. Szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti mellthea

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő **Molnár Lipót** gyógyszerésznél Kassán. — Debreczenben **Dr. Rothschnek V. Emil** gyógyszerésztárában.

(Telefonhálózat 5 ik szám.)

KLYTHIA A bőr ápolására.

Az arcszín finomítására és szépítésére **ZSIRPOR**

Legelegánsabb toilette-, bali- és salonpor.

Chemikailag megvizsgálva és jónak találva.

Dr POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Hölgyektől előismerő nyilatkozatok.

Taussig Gottlieb

Finom toilette szappanok és parfümek gyára, főraktár:

WIEN,

I. Wollzeile Nr. 3.

Wolter Sarolta cs. k. udvari burg-zínházi színésznő Bécsben.

Beeth Lola cs. k. udvari opera énekesnő Bécsben.

Schläger Antonia, cs. k. udvari opera énekesnő Bécsben.

Pálmay Ilka, színésznő a „Theater an der Wien“ színházban.

Odilon Heléna, színésznő a német népszínháznál Bécsben.

Ernest van Dyck, cs. k. opera énekesnő Bécsben stb.

Egy doboz ára 1 frt 20 kr.

Kapható Debreczenben:

BAUM MIKSA árúházában

és a legtöbb parfüm és gyógyszerkereskedésekben.

Uj hentes üzlet megnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

HENTES ÜZLETEMET

a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelőleg és dusan felszerelve ma december 2-án

az „Iparegyesületi takaré- és hitel-intézet“ Nagy-Csapó-utcai épületében

megnyitom, hol is e szakmába vágó czikkeket a legjutányosabb árban és legpontosabb kiszolgálás mellett a nagyérdemű közönség rendelkezésére bocsátom; támaszkodva több éveken át ezen a téren szerzett tapasztalataimra, azok feljogosítanak azon reményre, hogy a nagyérdemű közönség heveses pártfogását ne csak kiérdemeljem, de egyszersmind fenn is tarthassam.

Husneműek füstölésre mindenkor elfogadtatnak jutányos ár mellett.

Kiváló tisztelettel

SOMOGYI GYULA

hentes.

KARÁCSONYI
ajándék tárgyak

és
GYERMEK-
játékok

legjutányosabb árban
kaphatók.

Szent-Királyi Tivadar
műipar áru raktárában.

„Nincs többé köhögés.”

Mell és tüdőbaj ellen.
Dr. Med. **FÁYKISS**

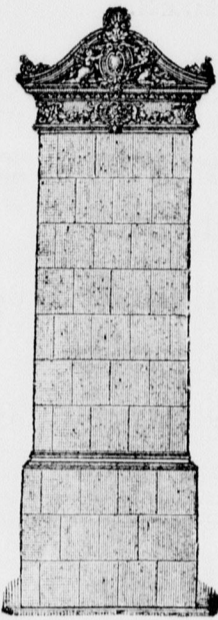
Szepesi Kárpáti növénykivonata.

Egy üveg ára használati utasítással **75 kr.** **Czokorka** 1 dobozzal 35 kr. 1 csomag 20 kr. **Tba** egy csomaggal 50 kr. kiesi 25 kr. Tizenöt év óta legjobb eredménnyel használták köhögés, rekedtség, katarrhus, hörghurut, uáthaláz (influenza), szűkmelegség, **tüdőgyulladás** stb. ellen. — Eredetiben kapható Fáykiss József „Nagy Kristóf”-hoz címzett gyógyszerárában Budapestben, továbbá Dr. Török József-nél Király-utca 12. Debreczenben: Rotchnek Emil, Tamássy Béla, Balázs Ödön és Tóth Béla gyógyszerész utaknál.

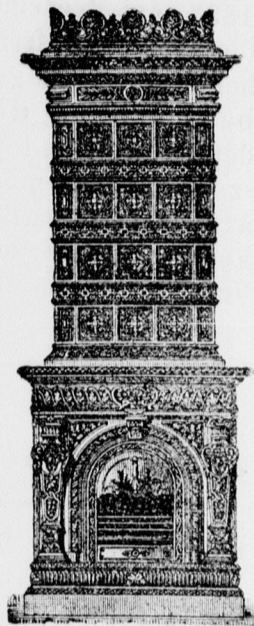
Postai megrendelések azonnal eszközöltnék.

Az eperjesi népbank kályhagyárának
kiváló minőségű finom
porcellán és majolika cserépkályhái

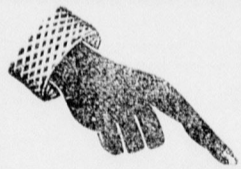
melyek ugy szépség, mint fölmulhatlan fűtő képesség tekintetében általános elismerésben és kitüntetésben részesülnek eredeti gyári árak mellett megrendelhetők Debreczen és vidéke részére

KOVACS GYULA vaskereskedésében
Debreczenben Nagy-uj-utca szegletén, a Bika szálloda mellett
mint gyári képviselőnél.

Első debreczeni

himzöminta, rajzműintézet és kézimunka gyár.

Saját készítményű

rajzolt, megkezdett
és készen himzett

Kézimunkákban,

rendkívül
nagyválasztékban

ajánljuk a mélyen tisztelt hölgy-
közönség becses figyelmébe.

Steiner és Wittmann

DEBRECZEN, a megyeház és bankpalota között.